

Abstrakt

Jeden z nejlepších způsobů obrany hostitele před hnízdním parazitismem je rozpoznání a odmítnutí parazitického vejce. Řada studií prokázala, že UV složka světelného spektra, kterou jsou ptáci schopni na rozdíl od lidí vnímat, hraje důležitou roli v chování ptáků. Použitím spektrofotometru jsme zjistili, že vejce rákosníka obecného (*Acrocephalus scirpaceus*) a kukačky obecné (*Cuculus canorus*) se liší především svou světlostí, ale také UV odstínem. Ve své diplomové práci jsem si proto položil otázku, jaký vliv má UV odrazivost vajec na rozpoznávání a odmítání parazitických vajec. Abychom to zjistili, provedli jsme tři experimenty. V prvním experimentu jsme parazitovali hnízda modelovými vejci natřenými speciálními bílými barvami lišícími se pouze v UV složce spektra (UV+ a UV-). Ve druhém jsme hnízda rákosníků parazitovali jedním konspicivním vejcem natřeným buď UV blokem, látkou redukující odrazivost vajec v rozmezí 300–400 nm, nebo vazelínou, která odrazivost nijak neovlivňuje. Ve třetím pokusu jsme pak UV blokem a vazelínou přetírali jedno z vlastních vajec hostitele. V každém experimentu jsme sledovali reakci hostitele na parazitická vejce. Protože vejce rákosníků sama odrážejí UV záření, očekávali jsme, že vejce UV- budou odmítána častěji podobně jako vejce natřená UV blokem, spíše než vejce UV+ a vejce natřená vazelínou. Zjistili jsme, že naopak vejce UV+ byla odmítána častěji než vejce UV-. Vejce natřená UV blokem nebo vazelínou byla ve většině případů přijímána a nelišila se mezi sebou mírou odmítání. Zdá se tedy, že ptáci mohou využívat UV složku spektra k rozpoznávání parazitických vajec, ale rozhodující roli pravděpodobně nehraje. Navíc jsme nezjistili, že by nižší míra vnitrosnůškové variability usnadňovala rozpoznání parazitických vajec. Potvrdili jsme ale, že pevnost parazitických vajec ovlivňuje způsob, kterým budou tato vejce odmítnuta.